

ՀՏԴ- 809.198.1

Հայոց լեզու

ԲԱՐԲԱՌԱՅԻՆ ԱՆՎԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՐՅԱԽԻ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՌԵՆԱ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ

Բանալի բառեր: Հարադիր բայեր, մասնակի գրականացում, անվանական բաղադրիչ, բայական բաղադրիչ, դարձվածային միավոր, բարբառային բաղադրիչ, խոսակցական, գեղարվեստական արժեք, գրական համատեքստ:

Keywords. Phrasal verbs, partial literalization, nominal component, verbal component, phraseological unit, dialogic unit, conversational, aesthetic value, literary context.

Ключевые слова: Фразовые глаголы, частичная литературализация, номинальный компонент, глагольный компонент, фразеологическая единица, диалогическая единица, разговорная, художественная ценность, литературный контекст.

R. Movsesyan
Dialecticisms in the Works of the Artsakh Writers

In the Armenian language both literary and dialectal phrasal verbs are considered adverbial units that have a variety of structures. Artsakh writers used a lot of dialectal phrasal verbs thus making their works popular and the characters language vital, picturesque and expressive. In the literary context dialectal phrasal verbs are partially literalized. This is one of the ways of enriching the literary language using dialects.

Р. Мовсесян
Диалектизмы в произведениях арцахских писателей

В армянском языке как литературные, так и диалектные фразовые глаголы являются словесными единицами, имеющими самые разнообразные структуры. Арцахские писатели в своих произведениях использовали большое количество диалектных фразовых глаголов, тем самым придавая произведениям народность, делая язык персонажей жизненным, образным и экспрессивным. В литературном контексте происходит частичная литературализация диалектных фразовых глаголов, что является одним из способов обогащения литературного языка с помощью диалектов.

Հայերենում, ինչպես գրական, այնպես էլ բարբառային հարադիր բայերը բարդությունների մեջ ամենաբազմազան կառուցվածք ունեցող բառային միավորներից են:

Արցախի գրողներն իրենց ստեղծագործություններում գործածել են մեծ թվով բարբառային հարադիր բայեր՝ դրանց միջոցով ստեղծագործություններին հաղորդելով ժողովրդականություն, կերպարների լեզուն դարձնելով կենդանի, պատկերավոր ու արտահայտիչ: Գրական համատեքստում տեղի է ունենում բարբառային հարադիր բայերի մասնակի գրականացում, ինչը դառնում է բարբառների միջոցով գրական լեզվի հարստացման համար:

Հարադիր բայերը հայերենի բարդությունների մեջ ամենաբազմազան պատկեր ներկայացնող և ամենաբարդ ձևաբանական կառուցվածք ունեցող բառային միավորներից են:

Առհասարակ բարբառներում և ժողովրդախոսակցական լեզվում մեծ է հարադիր բայերի դերն ու կշիռը: Իսկ ըստ Ռ. Իշխանյանի՝ «Հարադրական բայերը հայ ժողովրդական խոսքի ամենաբնորոշ բաղադրիչներն են» (5;108): Դա է պատճառը, որ բարբառային և խոսակցական հարադրավոր բայերը միշտ էլ եղել են գեղարվեստական գրականության լեզվի կարևոր բաղկացուցիչ տարրերից մեկը: «Անցյալի հայ գրողների լեզվի թեթևակի քննությունն անգամ ցույց է տալիս, որ առավել ժողովրդային է այն հեղինակի լեզուն, ուր շատ են գործածված ժողովրդական հարադրությունները» (5;10)

Ղարաբաղի բարբառի համար ևս հատկանշական ու բնորոշ են հարադիր բայերը: Զգալով դրանց գեղարվեստական արժեքն ու գեղնգլությունը՝ բարբառային հարադրավոր բայերի հարուստ գանձարանի օգտագործման փայլուն օրինակներ են տվել Արցախի գրողներից շատերը:

Օգտագործվելով գրական համատեքստում՝ բարբառային հարադիր բարդությունները շատ հաճախ մասնակի գրականացվում են՝ կրելով որոշակի կառուցվածքային փոփոխություններ: Արդյունքում ձևավորվում են հետաքրքիր կառույցներ, որոնք դարձել են մեր ուսումնասիրության առանցքը: Այս տիպի բարդություններում առկա է մի օրինաչափություն. այստեղ հիմնականում գրականացվում է

անվանաբայական հարադրությունների բայական բաղադրիչը՝ խոնարհվելով գրական հայերենի հարազույցով, իսկ անվանական բաղադրիչը մնում է բարբառային:

Օրինակ՝ *Ծաղրել են նրա գաղափարները, ուշունց տվել, թե տեսեք-տեսեք՝ կոմունիզմին չեմ հավանում*: (6; 613)

Ինչպես գրական հայերենում, այս տիպի հարադիր բարդությունների կազմության մեջ ևս ակտիվ են հետևյալ բայերը. **անել** (*կիլիպիծո անել*³ (արագ և անհասկանալի խոսել), *չանչ անել* (ձեռքի մատները լայն բացած՝ ուղղել դեպի մեկը՝ չարիք մաղթելով), *պռռ անել* (շրթունքները ծամածռելով լացակումել), *տնագ անել* (ծաղրել), *հանաք ա- նել* (կատակել)), **տալ** (*քացի տալ* (ոտքով հարվածել), *կեռ տալ* (ոտքը ուրիշի ոտքերի արանքը դնելով՝ կորացնելով՝ սայթաքեցնել), *կաղին տալ* (կաղալ), *մատ տալ*, *կոխ տալ*), **կենալ** (*կոխ կենալ* (ըմբռնմամբ, պայքարել), *թաք կենալ* (թաքնվել), *տապալ կենալ*, *դեմ կենալ* (դիմանալ)), **կտրել** (*դուռնա կտրել* (հիմարանալ), (*խազնա կտրել* (հարստություն դիզել)), **քաշել** (*թառանչ քաշել* (հառաչել), *բոլ քաշել* (հասակը բարձրացնել)), **գնալ** (*յոլա գնալ* (մի կերպ ապրել), *փուստ գնալ* (վրիպել)), գալ (*սագ գալ* (համապատասխանել), *հախից գալ* (պատժել), **լինել** (*ռադ լինել* (արիւմ. հեռանալ), *շոքավոր լինել* (հովանավոր լինել, պաշտպանել)), **ընկնել** (*փոխա ընկնել* (մի բան սխալմամբ մյուսի տեղ ընդունվել), *թայդի ընկնել* (շտապել), *չափ ընկնել* (1.արշավակի վազել, 2.արագորեն աշխատել)):

Օրինակ՝

1. *Արհեստդ առած՝ թուրքերում քեզ համար խազնա են կտրում*: (8;110)

2. *Ինչ են դուռնա կտրել, գնա՝ կացինը բեր*: (7; 315)

3. *Տատիկն ասաց,*

Թե անձրևից

Բոլ է քաշում

Ծիլը հողից: (4;27)

4. - *Ախմախ, - տնագն արեցի, - գոռով մի անգամ*: (10; 43)

5. *Սալբի ազին գոգնոցի տուտը տարավ դեպի աչքերը, երեխայի պես պռռ արեց*: (12; 363)

Բարբառային անվանաբայական հարադրությունների անվանական բաղադրիչը ցուցաբերում է ձևաբանական, ծագումնաբանական և բառակազմական բազմազանություն:

Վերոնշյալ բարդությունների անվանական բաղադրիչը կարող է լինել գոյական (*մրափ* (քուն) մտնել-քնել, *գոռ* (ուժ) տալ-ուժ գործադրել, *ուշունց* (հիշոցք) տալ-անհիծել, *դաշանք* (աղաշանք) անել-աղաչել և այլն), ածական (*չորր* տալ-ծառի չոր ճյուղերը հասել, *շիլ* (ծուղ, շեղ) գցել-շփոթել, *հարամ* (պիղծ, ապականված) անել-պղծել), կախյալ բայարմատ (*յորթ* (երթալ) ընկնել-ձիու դանդաղ և ցատկոտելով վազքը, *փայթ* ընկնել-փայթաթվել, *թող* անել-արձակել), մակբայ (*աշկարա* (ակներև) անել-բացահայտել, *պոկահան* անել-քերթել, քերծել), ձայնարկություն (*հարապ* (օգնության կանչ) տալ-օգնություն կանչել, *հուշտ* (խրտնեցնելու բացականչություն) անել-խրտնեցնել):

Օրինակ՝

1. *Վաղինակը մի մանեթով դաշանք է անում, տուր սրան*: (8;163)

2. *Մի անգամ էլ հարբած ձեր տունը մեր տան հետ շիլ գցես, այն ժամանակ իմ ասելիքը ես եմ ասելու*: (7;247)

3. *Կուրանը ձեռքի մահակը իջեցրեց ականջատակին: Անասունը ցեխը շաղ տալով յորթ ընկավ*: (7;172)

4. *Սրիկաները հաստատ մեր օրը հարամ են անելու*: (10;86)

5. *Ու ցանկանում են դուրս գալ, երբ հարալ են տալիս, թե շուկայի ճաշարանը գարեջուր է ստացել*: (7;179)

Արցախի գրողների ստեղծագործություններում գործածված անվանաբայական հարադրությունների անվանական բաղադրիչը աչքի է ընկնում նաև ծագումնաբանական տարբերություններով: Դրանց մի մասը փոխառություններ են տարբեր լեզուներից: Բարբառը փոխառված ձևությամբ կերտել է հարադիր բայ: Այս հանգամանքը խոսում է Ղարաբաղի բարբառի՝ բառակազմական ճկուն օրենքներ ունենալու մասին:

Հարադիր բայերի անվանական բաղադրիչները կարող են լինել.

ա) բուն բարբառային. սրանց մեջ մտնում են հնդեվրոպական հիմք լեզվի և գրաբարյան արմատները, ինչպես՝ *լափու* (հ.ե. laph - ալիք, հորձանք) տալ - հորձանք տալ, *հոփ* (հ.ե. ab - սնվմել) տալ - 1.սնվմել, 2.նեղել, *տուզ* (հ.ե. teu - բարեկամաբար ուշադրություն դարձնել) տալ - ականափշ նայել, *տուտը* (հ.ե. dud- ծայր, պոչ, գրբ. տուտ) բացել - սկսել, *լոք* (հ.ե. lok- ցատկ) տալ - ցատկել, *պուտ* (հ.ե. bhugo's - գրբ. բուդ - մեղրով պատված գնդի ձևով քաղցր ուտելիք) լինել - կուչ գալ, *պորտը* (հ.ե. bordo - գրբ. պորտ) ընկնել - ծանր աշխատանք կատարելուց պորտը տնդից խախտվել, *պեծիք*

(գրք.՝ պեժ – կայծ) տալ – կայծ արձակել, *փոթ* (գրք. փոթ – կտորի ծալք) զցել – ծալք գոյացնել, *ծպտուն* (հ.ե. ger– ծնոտ, բերան) հանել – թույլ ձայն հանել և այլն:

Օրինակ՝

1. *Ու տանը մոտեցող ամեն ավտոմեքենայի ձայնից սիրտս լոք էր տալիս՝ եկան:* (10;89)

2. *Բայց Արփենի Սիրունը զնաց կանգնեց Վարուժանի դեմը և տուզ տվեց:* (7;247)

3. *Երաշտը լավ հոփ տվեց:* (13;277)

բ) Փոխառություն՝ թուրքական լեզուներից (թուրքերեն, ադրբեջաներեն, թաթարերեն), ինչպես՝ *յան* (թրք. jan–կողք) տալ – շրջանցել, *յոլա* (թրք. yol–ճանապարհ) զնալ – գոյատևել, *ոյին* (թրք. oyan–խաղ, խաբեբայություն) խաղալ – մեկի գլխին փորձանք բերել, *քոքը* (թրք. kolk–արմատ) կտրել – արմատախիլ անել, *բոյ* (թրք. boy–հասակի բարձրություն) քաշիլ – 1.հասակը բարձրանալ, 2.աճել, *ժոթ* (թրք. jot, թրք. sit–1.մաս, 2.գործվածք) անել – բաժանել, կիսել, *դուրբան* (թրք. qoh) անել – զոհաբերել, շախ (ադրբ. sax–ճյուղ) անել – փռել, տարածել, *դոնադ* (թրք. konuk–հյուր) անել – հյուրասիրել և այլն:

Օրինակ՝ *Մեր քաղաքում էնպիսի մարդ չկա, որ ինձանից «յան տված» լինի:* (6;137)

Եթե օգնես, որ նրան էստեղից քշեն, տունուտեղս քեզ դուրբան կանեմ: (11;195)

Ամուսինը ծոթ արեց թոնրահացը և սկսեց մեծ-մեծ բրդել յոբախաշուի մեջ: (7;187)

գ) Փոխառություն՝ արևելյան մյուս լեզուներից՝ պարսկերեն, արաբերեն: Այսպես՝ *լայեղ* (արաբ. պրսկ. layeg–վայել, արժանի) անել – արժանի համարել, *ճարը* (գրք. ճար, պրսկ. car, թրք. care, ադրբ. care–միջոց, հնար) կտրած – ճարահատյալ, ողորմելի, *հախից/հախան* (արաբ., թրք. hakh–արժեք, զին) գալ – պատժել, *մազա* (պրսկ. maze, թրք. meze–խմիչքի հետ գործածվող ուտելիք) անել – խմիչքի հետ ինչ-որ բան ուտել, *թամաշա* (արաբ., պրսկ. tamasa, թրք. temasol–ներկայացում, տեսարան) անել – նայել, դիտել, *մահանա/մահնա* (պրսկ. թրք. behane–հնարովի պատճառ, պատրվակ) բռնել – պատրվակել, *թիքա* (պրսկ. կտոր. մաս) անել – քիչ ուտել, *օյին* (պրսկ. խաղ, փորձանք) խաղալ – փորձանք բերել, *դալաթ* (արաբ., պրսկ., թրք. galat–սխալ) անել – անխոհեմ քայլ անել, *մարաղ* (պրսկ. marag–դարան, թաքստոց) կենալ – թաքնվել, դարան մտնել և այլն:

Օրինակ՝

1. *Արի՛, այ մարդ, դե ... արի էս երեխի հետ մի թիքա անենք:* (8;92)

2. *Սոխպեցին, որ մի բաժակ արաղ խմեմ և մի թիքա խորոված մազա անեմ, շատ սոխպեցին:* (11;428)

3. *Վա՛, էս ինչ ժամանակներ են, դալաթը արել է. գլխին տված, բայց մի տեսեր ոնց է գյուղում քայլում:* (7;156)

դ) Քիչ չեն նաև այնպիսի անվանաբայական հարադրությունները, որոնց առաջին բաղադրիչը փոխառություն է ռուսերենից, ինչպես՝ *ռիսկ* (ռուս. риск, ֆր. risce–համարձակություն) անել – հանդգնել, *տելեգրամ* (ռուս. телеграмма–հեռագրային հաղորդում) տալ – հեռագրով որևէ բան հաղորդել, *սյորբրիզ* (ռուս. сюрприз–անակնկալ) անել – անակնկալ մատուցել, *զուբրիտ* (ռուս. зубрит–անգիր անել) անել – սերտել, *նոս* (ռուս. нос–քիթ) մնալ – պարտվել, խեղճանալ, մատերիալ (ռուս. материал–1.շինանյութ, 2.գրպարտագիր) տալ – գրպարտել, *զակազ* (ռուս. заказ–որևէ բան արտադրելու հանձնարարություն) տալ – պատվիրել, *մադարիչ* (ռուս. магарыч–լավ գործի, ուրախ լուրի դիմաց տրվող նվեր) անել – լուրի դիմաց նվեր տալ և այլն:

Օրինակ՝

1. *Որովհետև համագյուղացի ընկերը միանալու ռիսկ չարեց ու առանց իրեն մնալու էր միայնակ, անտեր:* (8;118)

2. *Այ Էրմանի, ինչ մադարիչ ես անելու, քեզ տանում են:* (6; 578)

3. *Պահ, մեծ բան է, դասերը զուբրիտ է անում, բայց գլուխը բան չի մտնում:* (12; 32)

Արցախի գրողների ստեղծագործություններում տեղ գտած բարբառային անվանաբայական հարադրությունների անվանական բաղադրիչները կարող են դրսևորվել նաև բարդություններով, ընդ որում՝ և՛ համադրական, և՛ հարադրական: Այս տիպի կառուցների կազմության մեջ հատկապես ակտիվ են կրկնավոր հարադիր բարդությունները, ինչպես՝ *ծուկ-ծուկ անել* (զադտնի նայել), *դուզ-դուզ անել* (կռնալ), *տապակ-տապակ գալ* (տանջվել, տառապել), *դարան-դարան լինել* (հալածվել, քշվել), *ճաք-ճաք լինել* (1.ճաքճքել, 2.գոռզամտել, 3.իր արդարացիությունը համոզելու համար ջանք թափել), *ջոկի-ջոկի անել* (խտրականություն դնել), *կզո-մզո անել* (ձգձգել), *փահ-փահ անել* (հաճույքի բացականչություններով գոհունակություն արտահայտել), *թև-թև անել* (շատ ուրախանալ), *լրխկի-թրխկի անել* (խախտու լինելուց շարժվել), *տաշի-տուշի անել* (ուրախություն արտահայտել), *կլավ-կլավ գալ* (մլավել), խախալ-խախալ անել (աչրելով քայլել):

Օրինակ՝

1. Ձեռքերը կողքին դրած, խախալ-խախալ անելով անցավ, բայց ներսը կտոր-կտոր էր լինում: (7;246)
2. Եվ հավերթ մյուս կողմում ցայրուններից դարան-դարան են լինում: (10;71)
3. Օսաննան առավոտ կանոխ ցեխի հետ հոռ-հոռ անելով գնաց ջրի: (7;171)
4. Կատունը են, դոխտում են, կլավ-կլավ գայի: (13;265)

Հարադիր բայերի անվանական բաղադրիչը կարող է դրսևորվել նաև համադրական բարդությամբ, ընդ որում՝ մեր օրինակներում իսկական բարդությամբ ձևավորվածները ավելի մեծ թիվ են կազմում, ինչպես՝ տակրահան անել (արմատով պոկել), վզակոթին տալ (խփել (պարանոցին)), քոքահան անել (արմատախիլ անել), քարապրանուկ անել (քարեր նետել), շալվարահան անել (1.տաքատը հանել, 2.փխթ. խայտառակել), քոռուփուչ անել (փչացնել) և այլն:

1. Մի քանի երեխա որտեղից որտեղ հայտնվեցին, սկսեցին քարապրանուկ անել: (6;472)
2. -Եկե՛ք, -վառված սրտով կանչում է Մակիչը, -գնանք Եվգինի տանձին տակրահան անենք: (8;189)
3. Մեկն ասի՝ ինչի՞ են էդքան մոտաթակ տալիս, Երմոնը քո ճա՞շն է: (10;319)

Ինչպես գրական հայերենում, այնպես էլ մեր բարբառում, կան հարադրավոր բայեր, որոնց նշանակությունը անմիջապես չի բխում նրանց բաղադրիչների բովանդակությունից և, ընդհակառակը, կան հարադրավոր բայեր, որոնց նշանակության մեջ ավել կամ նվազ չափով դրսևորվում է նրանց բաղադրիչներից որևէ մեկի նշանակությունը:

Օրինակ՝ թաք կենալ (թաքնվել), սիլլա տալ (ապտակել), սաք տալ (դարսել), հարու տալ (պոգահարել) և նման հարադիր բայերի հարադիրը կամ բայական բաղադրիչն է իր նշանակությունը մոծում հարադրավոր բայի ընդհանուր նշանակության մեջ, այսինքն՝ դրանց ընդհանուր նշանակությունը իր մեջ առնում է հարադիր կամ բայական բաղադրիչի բովանդակությունը, յուրահատուկ իմաստային կամ անթարգմանելի դարձվածքի նշանակություն չեն արտահայտում և հետևաբար դարձվածային հարադրավոր բայեր չեն:

Հարադրավոր բայերի մի այլ խումբ առանձնահատուկ է նրանով, որ դրանց ընդհանուր նշանակությունը չի բխում բաղադրիչների նշանակությունների գումարից և այլաբերական կամ փոխաբերական բնույթ է կրում, յուրահատուկ իմաստային նշանակություն են արտահայտում, հետևաբար դարձվածային հարադրավոր բայեր են:

Այլ. Մարգարյանը դարձվածային հարադիր բայերը սահմանում է հետևյալ կերպ. «Դարձվածային են կոչվում այն հարադրավոր բայերը, որոնց հարադիրն ու բայական բաղադրիչը միասին իմաստային առանձնահատուկ նշանակություն են արտահայտում և հանդես գալիս որպես մտքի արտահայտման պատկերավոր ձևեր»¹: (9; 255)

Մեր ուսումնասիրության առարկա դարձած ստեղծագործություններում գործածված հարադիր բայերի մեծ մասը դարձվածային արժեք ունի: Սրանք արտահայտում են մեր ժողովրդի պատկերավոր մտածողությունը: Ժողովրդական մտածողության ծնունդ են դու-դու կանչել (միայնակ, անտեր մնալ), փուստ գնալ (նպատակին չծառայել), շոքավոր լինել (հովանավորել, պաշտպանել), պոռչ անել (լացակումել, դժգոհության նշաններ ցույց տալ), քորը կտրել (խապառ ոչնչացնել), տիտիկ անել (մնալ, հանգիստ նստել), թերթին տալ (հանդուգն խոսել, շաղակրատել), ծուկ անել (գաղտագողի նայել) :

Օրինակ՝

1. Կոնը սկեսրոջը տեր կանգնիր, չորս պատերի մեջ դու-դու է կանչում: (7;359)
2. Մարգարը փողը մեր մորը պահ տված է եղել՝ արժանացնելու մեզնից նրան, ով իր տանը տիտիկ էր անելու: (8;214)
3. Վարդերը փոքրիկ աղջնակի նման պոռչ արեց: (13; 220)

Այսպիսով՝

1. Հարադրավոր բայերը գեղարվեստական կերպարներ կերտելու, գրողի և նրա հերոսների լեզուն կենդանի, պատկերավոր ու արտահայտիչ դարձնելու լավագույն միջոցներն են: Արցախի գրողները, օգտագործելով բարբառային հարադիր բայեր, ժողովրդականություն են հաղորդել իրենց ստեղծագործություններին:

2. Ղարաբաղի բարբառն ունի գրական հայերենի հարադիր բայերի բոլոր կառուց վածքային տեսակները:

3. Արցախի գրողների ստեղծագործություններում տեղ գտած բարբառային հարադիր բայերը գրական համատեքստում մասնակի գրականացվում են՝ կրելով կառուցվածքային որոշակի փոփոխություններ:

4. Գեղարվեստական գրականության մեջ բարբառային հարադիր բայերի և առհասարակ բարբառային բառերի գրականացումը դառնում է գրական լեզվի բառապաշարի հարստացման ուղի: «Հարադրավոր բայերի հոսք է նկատվում բարբառ-ժողովրդախոսակցական լեզու-գրական լեզու ուղղությամբ, և դա արվում է գեղարվեստական գրականության լեզվի միջոցով»: (9;225)

5. Մեր բարբառում մեծ թիվ են կազմում դարձվածային հարադիր բայերը:

Գրականություն

1. Աբրահամյան Ս., Սերունդների հետ, Երևան, 2008
2. Առաքելյան Վ. Դ., Խաչատրյան Ա. Հ., Էլոյան Ս. Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, հ. 1, Երևան, 1979
3. Բեդիրյան Պ., Հայերենի դարձվածքների ընդարձակ բառարան, Երևան, 2011
4. Գաբրիելյան Գ., Ընտրանի, Ստեփանակերտ, 2007
5. Իշխանյան Ռ., Բակունցի լեզվական արվեստը, Երևան, 1965
6. Հակոբյան Վ., Զատիկը ջրավազանի հատակին, Ստեփանակերտ, 2010
7. Հովհաննիսյան Մ., Երկեր, հ. 1, Ստեփանակերտ, 2005
8. Ղահրիբյան Ա., Պատրանք, Երևան, 1983
9. Մարգարյան Ա., Հայերենի հարադիր բայերը, Երևան, 1966
10. Մարտիրոսյան Հ., Համագարկ հրաժեշտից առաջ, Երևան, 2007
11. Մարգարյան Ա. Յու., Ղարաբաղի բարբառի բառարան, Երևան, 2013
12. Սուրիսյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, Երևան, 1989
13. Օվյան Վ., Կապույտ տարիներ, Ստեփանակերտ, 2007

Տեղեկություններ հեղինակի մասին.

Ռենա Սովսեպյան, Ստեփանակերտի << Գրիգոր Նարեկացի >> համալսարանի դասախոս
E-mail: rena-mov@mail.ru

Հոդվածը տպագրության է ներառվում խմբագրական կոլեգիայի անդամ, Բ.Գ.Դ., Ս.Խանյանը: